

**Oratio habita ab oratore illustrissimi D. Alberti ducis Bavariae
in generali congregatione Sacri Concilii Tridentini, sub S.N.D.
Pio PP. III. die XXVII. Junii. 1562**

<https://hdl.handle.net/1874/9502>

ORATIO

Augustini parricidii

HABITA AB

ORATORE ILLVSTRIS-

MI D. ALBERTI DVCIS BAVA-

RIAE IN GENERALI CONGREGATIO-

ne Sacri Concilij Tridentini, sub

S. D. N. PIOPP. III. die XXVII.

Iunij. M. D. LXII.

VNA CVM RESPONSIONE SAN-

æ Synodi.

HIS ACCESSERVNT PETITIONES

Oratorum Cæs. Maiest. ad idem Con-
cilium Tridentinum.

ANNO

1563.

ORATIO
HABITA AB
ORATORE ILLUSTRIS-
SIMI D. ALBERTI DUCIS BAVA-

RIAE IN GENERALI CONGREGATIONE SA-

cri Concilij Tridentini. sub S. D. N. Pio PP. III. die

XXVII. Iunij. M. D. LXII.

VANDŌ quidem S. D. N. aliquo-
ties per quã paternè, atq; vos ipsi Re-
uerèdissimi & Illustrissimi Sacri Cõ-
cilij Tridentini Præsides etiam amicè,
Vt ad celebrationem huius tam San-

cti tamq; necessarij instituti Legatos mitteret Illu-
striss. & Serenissimum Principem, Dominum Al-
bertum Comitem Palatinum Rheni, Superioris
Inferiorisq; Bauariæ Ducem &c. exhortati estis,
sui muneris esse putavit Illustrissima sua celsitu-
do, ne cum Princeps sit Catholicus, nihilq; magis
elaboret, quàm salua vt sit Catholica religio no-
stra, tam necessario tãq; Sacrosancto operi deesse
videretur, decreuit sanè Legatum suum ad Conci-
lij negocium opportunis mādatis instructum ab-
legare. Quod quidem iam ipso facto præstans, ab-
legauit & misit præsentem me Illustriss. suæ Celsi-
tudinis seruitorem, cum plenissimo mandato, vt
suæ Illustriss. Celsitudinis nomine pauca quædã
Sacro Cõcilio proponam, & postea etiã vbi vsus &

opportunitas erit, tractarem, agerem, atq; efficere curarem, quæ & è honore Sacri Cõcilij & Illustrissimæ suæ Celsitudinis officio esse videantur.

PRINCIPIO igitur tam ipsis Reuerendissimis & Illustrissimis Concilij Præsidibus, quàm reliquis Reuerendiss. Patribus plurimam & deuotissimam affero Illustrissimæ suæ celsitudinis nomine salutem, amicitiam ac beneuolentiam. Et profectò summoperè lætatur Illustriss. sua celsitudo, quòd Sacrosancti huius Tridentini Concilij non modò auspicato initium factum sit, sed etiam foeliciter progredi actiones eius intelligantur, & quidem eo modo, vt omnes pij meritò queât foelicissimum euentum sperare. Quanquam verò, siquidem est secularis, atq; idcirco Illustrissimam suam celsitudinem minimè decet in Cõcilio aliquid vel decernere vel præscribere in rebus spiritualibus. Sed tamen secularium Principum cùm intersit vel imprimis, ne quid authoritatis quo minus feruês Cõcilij cursus procedat foeliciter, deesse videatur, eam tamen ob causam me potissimè misit Tridentum, quippe vt Concilium Illustrissimæ suæ celsitudinis nomine cohonestem, concelebrem, ac si fieri possit, adiuuem etiam pro virili mea: hac tamen habita ratione vt meminerem Illustriss. suam celsitudinem esse secularem non spiritualem Principem, cuius sit non dare sed accipere leges ab Ec-
cle-

clesia. Hæc etenim quoniam pia mater familias est, atq; legitima diuinarum rerum dispensatrix, solensq; & salutaris medica, cui nullû medendi modum præscribere debemus, sed morbum ostendere, & efficacem sperare medicinam.

COMMUNES quidem Germaniæ morbos proculdubio Reuerendiss. Sacri Cõcilij Proceribus notos esse, nec dubitadum existimat Illustriss. sua celsitudo, quin etiam audierint quo in statu Bauariæ nunc Catholica religio versetur. Quandoquidem enim aliæ prouinciæ, quæ Bauariã circum quaq; propemodum cingunt, diuersis sunt varijsq; infecte erroribus, eosq; non fouent modò apud se, sed propugnât etiam pertinaciter, propagantq; quoad fieri potest, summo studio, facile existimari potest, quanto partim dolo, partim manifesta vi in Bauariam irruere conentur sectæ, quarum aliæ quidem aliqua diligentia auctoritateq; Illustriss. Principis mei hætenus repressæ sunt, aliæ nescimus quo infœlici Bauariæ fato, iam in ipsa viscera Bauariæ penetrarunt, easq; nunc (quod vehementer dolendum) radices egerunt, vt voto magis quam factò extirpari posse censeantur. Superioribus annis habita est totius prouinciæ tam in Clero, quàm in populo de fide Catholica & de honestate morum visitatio: In fide autem & in ipsa religione nostra, quot repertæ sint & quantæ hæ-

refes, nimis longè foret si omnes deberent recenseri. Crafsiores igitur generatim perstringi poffunt, cùm vniuerfæ explicari non queant.

REPERTI sunt enim inter parochos ceterosq; ministros Ecclesiarum, quorū alij sunt Zuingliani, alij Lutherani, alij Flacciani, alij Anabaptistæ, alij qui Manichæorum dogmata renouant, alij qui Eunomianorum, alij qui Iouinianorum, alij qui aliorum deliramenta & errores sectantur atq; propagant. Hæc Catholicæ fidei nostræ zizania, quoniam Prælati pullulantia passim in ipsis herbis non extinxerunt, & iam mox adulta extirpare non potuerunt, eò nunc res deuenit, vt si quis nunc hæc zizania eradicare conetur, metuendum sit ne bonum triticum conculcet, zizania tamen non euellat penitus. Nam huius pestis contagio non modò in fece infimæ plebis, sed etiam in penetralibus statuum ac Reipub. maximè autem nobiliū ac ciuium versatur, qui ita animis errore corruptis, quotidie magis magisq; vicinorum sectariorum commertio obfirmantur, vt foris cum aduersarijs non occultò sentiant, domi verò nihil non sedulò faciant, quod inuehendis erroribus per commodum sit, & Sanctissimis priscorum constitutionibus perniciosum. Ita vt quacunque omnino ratione idagant vnum, ne locus amplius relinquatur sanæ & Catholicæ doctrinæ
tutus

tutus aut integer. Vnde viri prudentes quàm difficilis sit & quàm periculosa in istis Ducatibus gubernatio, faciliè iudicare possunt.

HVIC autem malo magnam ansam fuisse præbitam omnes homines sani fatentur, cum à Clero, tum à populo: quando hinc nullum possit inter doctrinam & doctorem discrimen cernere, ille id sibi semper licere quod liberet arbitraretur. Tametsi autem degenerantis populi malitia tanta est, ut per se huic subsequutæ hæreticæ contagioni abundè materiam dederit, tamen dubium haud videtur, quin, cum Clerus sal terræ esse debuerit, infatuatus sit, nec ad eam rem ad quam maxime oportebat, utilis, magnam in Clero culpam huius mali versari omnes sapientes oporteat confiteri: In visitatione nuper habita, quanta omnis generis flagitia in moribus Cleri cõperta sunt: quanta socordia & supina negligentia, in quibusdam Proceribus seu Ecclesiarum prælatis, aurium pudore, ne manifestentur prohibemur, ipsa morum turpitudine efflagitat, ne maneant diutius immendata. Atque hæc si quis vellet sigillatim, prout per sese res ipsa habet, atque exploratè constat, enarrare, castis piisque Reuerendiss. patrum auribus omnino fieret molestum, alijs verò qui minus firmati sunt, ingens periculosumque offendiculum præberetur. Quamobrem Illustrissimus
Prin-

Princeps meus hoc abundè satis existimat si vobis
Reuerendissimis & Illustriss. Tridentini Concilij
Legatis atq; Patribus saltem per occasionem infi-
nuaretur, vt dumtaxat accuratissimè vobiscù per-
pendatis, quàm infructuosa doctrinæ emendatio
futura sit, nisi priùs doctores qui tãquam vasa do-
ctrinæ iudicantur, ab omni sordemorumq; fœto-
re expurgati repræsententur populo. Oês sapien-
tes peritiq; viri vnanimi sententia hoc asserunt,
hoc efflagitant penitus, vt priùs Clerus Ecclesia-
rumq; ministri ac doctores à vitæ sordibus repur-
gentur, quàm vlla queat fructuosa doctrinæ dis-
cussio ac determinatio fœliciter inchoari ac defi-
niri salutariter. Deinde nec paruum momētum vi-
detur quòd hæc perniciosa contagio non modò
non cessat tam longo tempore, sed subinde gran-
descit, etiam multis varijsq; amplificata accessio-
nibus. Quippe Clerus noster tantis Ecclesiæ cala-
mitatibus nullo modo neq; afficitur neq; affligi-
tur, sed multò magis insolescit, gulæ, libidinibusq;
indulget, ac quasi velit in contemptum Dei ho-
minumq; omni genere vitiorũ se coopertum po-
tius palam cognosci, quàm minima aliqua in re
emendatum animaduerti. Vt cætera Cleri vitia
quæ cum populo communia habet, taceantur. At
certè libido illa in Clero nimis libera atque noto-
ria, propter quam is nunc potissimè infamis est, à
plebe irritatoq; populo alienissima esse iudicatur.

Siqui-

Siquidem politici magistratus nullum in ciuili societate ciuem ferunt, qui palàm scortetur, domiq; suæ quasi in publico lupanari scorta fouere studeat. In proxima visitatione per Bauariam facta, tam frequens concubinatus repertus fuit, vt vix inter centum tres vel quatuor inuenti sint, qui aut manifesti concubinarij non fuerint, aut clandestina matrimonia non contraxerint, aut vxores palàm non duxerint. Quæ morum turpitudine in Clero vehementer offendit imperiti populi animos tantoperè, vt sacerdotium vnà cum sacerdotibus, doctrinam vnà cum doctoribus execretur, dirisq; deuoueat. Ita vt sit confestim paratus ad quamuis sectam exire potiùs, quàm redire velit ad Ecclesiam.

PRAETEREA nec pauci homines à nobis deficient ad sectarios ob vtriusq; speciei prohibitionem, cum arbitremur de communionem vtriusque speciei expressum Dei verbum extare, de vna speciei nullum reperiri. Huc accedit quòd vtriusque speciei vsus nò modò in primitiua Ecclesia, sed etiam nunc in omnibus Orientalibus Ecclesijs frequens est, & quidem celeberrimus: quin nec Romana Ecclesia olim ab eodem vsu abhorruit, quæ admodum ex varijs diuersisq; historiarum monumentis edoceri potest. Nec sanè id parùm mouet homines præsertim in Bauaria, QVOD PAVLVS
B TER-

TERTIVS, AEDITA BVLLA SVA CONCESSIT GERMANIAE EPISCOPIS POTESTATEM COMMVNICANDI POPVLVM SVB VTRAQVE SPECIE. Quod quidem summi Pontificis decretum vrgent summi & infimi, Illustrissimúq; meum Principem eam ob causam vehementer culpant, quasi (quòd abest planè) diuinã institutionẽ contra expressum Dei verbũ inuideat subditis suis. Ea inuidia, quoniam Illustriss. sua celsitudo vehementer grauatur, frequentius subditorũ querelis apud alios Germaniæ Principes odiumq; hoc sui æquè domi ac foris adeò subinde exasperatur, atque increbrescit, vt pleriq; quibus veloces pedes sunt ad effundendum sanguinem nihil expectent auidius, quàm aliquam præberi mouendistumultibus occasionẽ. Hinc proculdubio Reuerendiss. Illustriss. S. Concilij Præsidentes atq; patres perspicuo vidēt quanto in periculo versetur Illustriss. & Clementiss. Princeps, propter cohibitionem vtriusq; speciei: Itaq; liberè fatetur, nisi autoritate Tridentini Concilij hisce malis quæ à nobis commemorata sunt, salutaris medicina primo quoq; tẽpore adhibeatur, Illustriss. suam celsitudinẽ nullo modo in tanta animorum exacerbatione subditos suos regere posse, atq; in legitima obedientia continere aliter, nisi vt magno suo dolore & haud incerta Sinceræ Religionis iactura inuitus aspiciat tandẽ, quòd prohibere solus nequeat.

Quan-

QUANTUM verò, sicuti antea dictum est, Illustriss. & Clementiss. Princeps meus hæc gravamina eo animo non proponat Sacro Concilio, quasi præiudicium aliquod adferre aut iudiciũ auferre velit, cùm non ignoret quid postulet officium secularis Christiani Principis, quem deceat, se obedientẽ Apost. Sedis filium & non iudicem controversæ religionis in Cõcilio exhibere. Quapropter cũ hæc talis suspicio, p̄cul à persona Illustrissimæ suæ celsitudinis submota sit, tũ illud non dedecere se arbitratur. Si saltẽ quid sibi hisce malis remedij salutariter adhiberi posse videatur, familiariter & q. consultandi gratia S. Concilio insinuet.

PRIMUM igitur quantum attinet ad submouenda publica scandala Cleri, quibus imperitus populus permotus subinde, magis magisq; efficitur à Catholica religione nostra alienior, Illustriss. celsitudo sua putat huic cõmuni morbo duobus remedijs occurri posse. Quorum prius vt Clerus iuxta antiquos Canones reformetur. Alterum vt Prælati dent operam erigendis domesticis scholis, & amplificandis publicis academijs. Reformare mores Cleri sæpius à diuersis Germaniæ Episcopis tentatum est parum sc̄eliciter, ac sine omni fructu: quemadmodũ re ipsa compertum est, cũ tam ardua negocia non tam singulorum Præsulum authoritas quàm consensio vniuersorũ rectissimẽ

vtilissimeq; expediat, dum alij ne suos capitulares
cōfratres offenderent, conuiere visi sunt: alij, si
quid tentarunt (vt fecerunt certè quidam optimi
Antistites) nihil tamen efficere idcirco potuerunt,
quòd Episcopi ceteri idem non versati sunt, re-
formandi institutum. Quocirca existimationem
priuatam reformationis operam inutilem fore &
infructuosam, nisi eò accesserit Generalis Conci-
lij authoritas, ac legitima executio decretæ refor-
mationis.

NEC verò ignorat Illustrissimus Princeps, qd
à plerisq; ne seria aliqua morum repugnatio
fufcipiatur obijci soleat. Cum verendum sit, si Cle-
rus ex rigore antiquorum Canonum reformari
debeat, fore omnino, vt pleriq; omnes præfertim
Parochi Parochiarumq; ministri, (qui ferè omnes
concupinarij sunt) suas Ecclesias deserant & con-
fugiant ad sectarios, vbi concubinas liceat in vx-
res sumere, & vnumquenq; ex libertate carnis, ita,
sicuti velit, viuere. Negari haud potest, quin hæc
omnia in malis sacerdotibus expectanda sint, in
bonis autem nullo modo. Verum vtcunq; hoc
metuendum videatur, non defuit tamen olim nec
nunc deest huic malo nodo congruens cuneus.
Nam diligentem operam impendere Antistites
debebant, educando Ecclesiasticæ iuuentutis semi-
nario, & quo in locum eorum qui vel apostasia ab-
repti,

repti, vel morte defuncti essent, restitui possent. At enim verò hæc necessaria diligētia cum neglecta est, atq; hinc ista honesti Cleri inopia emerfit: im primis necessarium videtur, vt summo studio Sacrosancta Synodus Tridētina legitimum aliquem modum excogitet, quo inopia Cleri auferri possit, copia restitui. Multæ enim adhuc sunt in Catholicorum principum Territoriis opes: quarum aliæ in continua simonia versantur: aliæ tenentur ab hominibus indoctis, impuris, mutilibus: aliæ etiam per fraudem eorum qui bona vel maximè tueri debuerant, extinguuntur passim, ab Ecclesijs alienatæ & translætę in vsus prophanos. Nec dubium est quin si hæc Ecclesiastica bona in certum ordinem redigerentur, posse inde selectū aliquem & copiosum Ecclesiastici seminarij in iuuentute plātari coetum, & ex eo coetu subinde, vbi necessaria vtilesq; personæ requirerentur, tanquā ex instructa officina cateruatim depromi. At qui verò si hac via collabascenti Ecclesiæ occursum non fuerit, timendum prorsus, ne aliquando Catholicos, tam vi sectariorum expugnatos esse, quàm domesticis copijs destitutos perijisse, conqueri oporteat.

QUAPROPTER Illustrissimus Princeps amicè submisitq; admonet Si Concilij Reuerendiss. ac Illustriss. dominos Legatos, cæterosq; Patres vt hanc rem sibi velint imprimis esse curæ, ne

posthac tanta educandæ iuuentutis negligentia
Prælati permittatur. Sperandum enim magnope-
rè, mirabiliter suas Ecclesiæ vires pedetentim resti-
tui posse, si sedulò operam nauaremus erudiendæ
copiosæ iuuentuti, & ornandis fouendisq; pijs ac
doctis hominibus, qui Ecclesiam doctrina aduer-
sus hæreses tueri queant, & submouendis inutili-
bus flagitiosisq; sacerdotibus, qui suis moribus
turpissimis Ecclesiam vehementer deformant, &
sua inscitia labefactant non mediocriter. Illustriss.
verò Princeps meus quid grauissimis sumptibus
& perpetuo studio hac in re conatus sit, referre ia-
ctanter minimè cœpit: testes autem habet quam-
plurimos tam eos ipsos quos liberalissimè etiam-
num fouet doctores, professores atq; Sacerdotes,
quàm vicinos prouincialesq; Episcopos, & alios
etiam Catholicæ religionis amantes.

CAETERVM existimant plæriq; viri rerum Ger-
manicarum periti, tale nunc esse in Germania
sæculum, quasi quandam occultam naturæ vim,
quæ non modò omnes libidinosos, sed etiam mo-
deratos vereq; Catholicos eò perduxit, vt plæriq;
omnes castum matrimonium contaminato cœli-
batui præferendum arbitrentur. Quam ob rem
animaduertitur passim præclara ingenia doctissi-
mosq; homines ducere vxores malle, vt careant
Ecclesiasticis beneficijs, quàm Ecclesiastica bene-
ficia

ficiã acceptare & carere vxoribus. Videlicet cùm videant reliquam Cleri multitudinem gulæ libidinumq; flagitijs coopertum, magno detrimento esse ac dedecori Catholicæ religioni, ne ipsi in hoc contaminationis grege versari cogãtur, eorumq; videri consimillimos. Hinc etenim doctorum hominum in Clero penuria extitit, hinc Cleri detestanda in scitia traxit originem, hinc hæretici sumptulerunt vires, Ecclesia verò debilitata est. Periti igitur qui prescius hæc negocia accuratiusq; discussissent, existimant quòd ad subleuandã penuriam docti idoneiq; Cleri, vix alia ratione præsertim hac ætate nostra in Germania Clerus instaurari ac saltem ad obeunda necessaria Ecclesiæ munera satis frequens haberi queat, nisi moræ primitiux Ecclesiæ docti mariti & ad docendum instructi admittantur ad sacros ordines, præsertim verò ad prædicandum & amplificandum populo verbum Dei. Legis enim diuinæ cùm non sit, vt oporteat hominem Sacerdotem esse cœlibem, siquidem constat ex veterum monumētis atq; historijs, maritos sacris ordinibus initiatos esse, & non modo ad sacerdotij dignitatem, sed etiam ad sublimitatem Episcopi peruenire: Quapropter hanc rem videri eiusmodi esse, cum qua vis diuinum non sit, vt S. D. N. Sacriq; Cõcilii authoritas possit ex instincta diuino id statuere pro necessitate laborantis Ecclesiæ, quo status Cleri instaurari queat, ac vires sectario-

ſectariorum infirmari. Verum hoc non aliter in Concilio proponi iuſſit Illuſtriſſ. Princeps meus, niſi vt Reuerendiſſ. patres Germaniæ morbos tantò diligentius inſpicere queant, & quid remedij ſalubriter adhibendum iudicent, opportuno loco & tempore conſtituere.

POSTREMÒ verò quia fuit hoc Conſilium ſtatim ab initio huius exortæ diſſenſionis piorum doctiſſimorumq; hominum, ne tantoperè ob vnius alteriusve ſpeciei uſum tanta certamina inſtituerentur, ipſo rei euentu animaduerſum eſt quòd plerumq; prouinciæ in Germania in obedientia ſedis apoſtolicæ retineri potuiſſent, ab omni reliqua ſectariorum labe immunes, ſi moderatio quædam in re, natura ſua indifferente, admiſſa fuiſſet. At verò cum populus vtriuſq; ſpeciei uſum, quaſi ex diuina inſtitutione ſibi deberi arbitraretur, cumq; viciffim iſ uſus à Prælatiſ conſtanter denegaretur, ſurreptitijs ſectarum duces eam occaſionem naſti ſub prætextu diuinæ inſtitutionis & cõcepto odio irati populi, non ſolum hoc ſanctæ Eucharistiæ ſacramentum penitus prophanarunt, ſed etiam ſub eodem prætextu diuerſa hæreſium ſemina longè lateq; adeò efficaciter diſperferunt, vt nunc occaſione vtriuſq; ſpeciei non modo populi Germaniæ, ſed & reliquæ nationes inſtar torrentis ab Eccleſia Catholica deſſuere videantur. Vt autem

hæc

hæc ista tam frequens defectio, tamq; feruens decursus saltē inhiberi aliquo modo possit, prudentium virorum iudicium est, si S. D. N. ex plena potestate sedis Apostolicæ & ex iudicio S. Tridentini Concilij Laicis vtriusq; speciei cōmunionem benignè largiretur, fore, vt qui hactenus sedi apostolicæ obediētes remanserint, in posterum quoq; obediētes permāsuri, ac si qui leniter deflexerint ad obediētiā reuersuri existimentur, qvEM ADMODVM IN NONNVLLIS COGNITVM EST, QVI EX INDVLGENTIA PAVLI TERTII COMPOTES DEVOTIONIS SVAE FACTI ESSENT, REVERSI SVNT AD ECCLESIAM.

CVM igitur hæc tria, turpis vita Cleri, concubitus sacerdotum, & prohibitio vtriusq; speciei, principales causæ sunt cur tanto odio Catholicorū tantoq; studio nouitatis populi rationesq; ab obediētia Apostolicæ sedis resiliant, conferantq; se ad diuersos sectarū Duces, periti sanè Catholiciviri arbitrantur, nullis alijs præsijs hoc tēpore populum studio nouitatis tumescentem, ne sensim in manifestam defectionem prorumpat, in obediētia Sedis apostolicæ retineri posse, quàm si ad submouendos vitiosos sacerdotes idoneus Clerus ex instauratis scholis copiosè educaretur: ad tollendum turpem concubinatum castis maritis sacri ordines concionandiq; in primis facultas cōfer-

ferrentur: ad placandos irritati populi animos
vtriusq; speciei vsus permetteretur. Quia verò du-
bium non est, etiam si hæc tria ex quadam Catho-
licæ matris Ecclesiæ indulgentia per auctoritatem
præsents Concilij ritè ordinarentur, tamen secta-
rios duces seductosq; populos idcirco ad Ecclesi-
am non reuersuros esse, cum palam æditis libris
non dubitent obfirmare sese, quòd nunquam ve-
lint Romanis Pontificibus vllam obedientiam
præstare. Itaque non vult Illustrissimus Princeps
meus hanc suam sententiam sic accipi, quasi illis
tribus concessis putes hæreticos posse ad Ecclesi-
am reduci, sed eam esse multorum piorum homi-
num opinionem, quòd isto modo Catholici po-
puli reliquiæ in Germania confirmari atque re-
tineri aliquo modo possint, cum hoc tempore nõ
tam necessarium videatur vt refutentur aduersa-
rij, quàm vt queant fulciri domesticæ summe no-
stræ: quæ nũc non minus domi graues sunt, quàm
foris aduersariorum machinationes. Atque hoc
illi qui enodatiùs præsents Ecclesiæ statum ad li-
mam ducunt, eò interpretantur, vt opinentur in
præsenti Concilio Tridentino nihil prius ducen-
dum esse, quàm vt ante omnem cuiusuis dogma-
tis explicationem, necessariò præcedere debeat
eiusmodi morum in Catholico Clero rebusq; Ec-
clesiasticis, (de quibus paulò antè facta mentio) re-
formatio: Vt cum personæ Clericales pristinæ in-
nocen-

nocentis vitæ suæ testimonium vulgo receperint,
tandem maiori apud populum autoritate ac fide
id possint, quod in Catholica fide nostra verum
est, constanter docere, quod falsum, refellere. Nec
est ullus persuadendi modus quo Clerus populo
reconciliari potest, & audientium sibi parere aditum,
nisi palam constet anterioris vitæ inquinamenta
abiecta esse, atq; purioris vitæ documeta palam ex-
hibeantur. Quocirca omne Tridentini huius Con-
cilij studium prorsus inane futurum creditur, nisi
omnis huius mali origo atq; scaturigo, quasi in ipso
fonte, hoc est, in Clero eluatur atq; repurgetur,
quo meliore auspicio repurgata fontis origo, in
reliquis vniuersæ Ecclesiæ riuulos deduci posse,
vulgò cognoscatur. Postea verò, quum talis facta
reformatio: cum etiam honestioris Cleri atq; do-
ctioris suppeditata est copia: cum turpem concubi-
natum Sacerdotes deposuerunt, receperuntq; vi-
cissim sui licitam medicinam à Concilio suppedi-
tata, siue constantem spontanei voti obseruan-
tiam: cum etiã populus adhuc apostolicæ Sedis au-
thoritate nõ prorsus exautoratus, de cõmunionem
vtriusq; speciei mediocriter placatus existimatur,
tunc deniq; tempus erit, cum omnia nostra domi sint
cõfirmatiora, vt de dogmatibus ineatur aliqua so-
lidior disceptatio aduersus hæreses. Qualis autè &
quæ hæc disceptatio cum fructu Catholicæ religiõis
suscipi possit, Illustriss. Princeps meus solus nõ scit

fortasse optimè, sed intelliguntur piorú hominú
& Catholicorum hac de re non inanes voces haud
obscurè. De qua etiam si suæ quoq; Illustrissimæ
celsitudinis opinio aliquando requiratur, posset
ea qua aliquo modo explorata sunt, non impor-
tunè referre. Verùm hoc tempore quando hoc
tantùm est propositum legationis Illustrissimæ
celsitudinis suę nihil aliud velle in medium Cõci-
lij per me afferri, nisi vt cogitetur, non tam quo-
modo vel refutari sectarij queant, quod durum
est, vel reduci quod multò magis dubium, sed po-
tius quomodo hæ afflictæ Catholici populi reli-
quiæ possint corroborari, stabiliri atq; reduci ad
meliorem Ecclesiæ statum. Non enim videtur sa-
tis opportunum velle omni conatu aduersæ religi-
onis copias inuadere, & non priùs omne studium
impendere, vt ante omnia nostræ vires rectè domi
constitutæ sint, & ita quidem confirmatæ, vt tam
singulæ quam vniuersæ, vniuersis ac singulis con-
trarijs possint opponi fœliciter.

REVERENDISS. autem Illustrissimiq; Sacri Cõ-
cilij Legati cæteri q; Patres, hanc Illustrissimi
& Catholicissimi Principis mei qualem cunq; sug-
gestionem, forsitan non satis elaboratam, amicam
tamen benivolentissimam q; suapte natura boni
consulent. Constanter enim sperat, nihil q; peni-
tus dubitat Illustriss. sua celsitudo eidem Sacro-
fan-

sanctæ Tridentinæ Synodo hanc suam deuotissimam iuuandæ Ecclesiæ deliberationem si non inferuire commodissimè, vltèrius tamen de grauissimis istis Ecclesiæ afflictionibus cogitandi materiam & occasionem subministrare posse. Deum enim summum testatur nihil esse eorum omnium per me propositorum quæ ipse temerè absq; consilio sibi expetat, ac non potius extrema esse Reipub. Christianæ adhibenda remedia putet. Ad illum ipsum Illustrissimum & pijsimum Principem meum quòd attinet, ita firmissimè animo propositū habet, cumq; Dei benignitate auitis in religione & doctrina Catholica vestigijs fortiter insistat, nihil existimat tam necessarium tamq; pium vitæ suæ munus, quàm id pro virili efficere & obtinere, vt ij quos regendos tutandosq; Deus illi commisit, perpetuò secum habeant rectè, orthodoxè, & Catholicè credendi, pieq; secundum instituta Patrū viuendi commoditatem. Gratisimum verò quouis tempore Illustriss. suæ celsitudini futurum est, si quæ hucusq; in religionem Catholicam præstitit, libentissimo sanè animo officia auctiora posthac & cumulatiores ingenti subditorum ac patriæ fructu, reddere vlla ratione poterit.

dixi.

RESPONSVM SANCTAE

SYNODI IN ADMISSIONE ORATORIS

Illustrissimi D. Alberti Ducis Ba-

uariae in Generali Congrega-

tione die xxvii. Iunii,

M. D. LXII.

EXCELLENS Doct̄or, & Magnifice D.
Orator, In magna expectatione Sancta
Synodus vsque ad hanc diem fuit, vt ali-
quis ex nobilissimis Germaniae Principibus ad hoc
Sacrum Cōcilium accederet, & sua praesentia eam
pietatem in Catholicam Ecclesiam declararet,
quae in primis à Principibus viris expectari debet:
vel si ipsi grauioribus negocijs impediti adesse non
possent, Oratores suos mitteret, qui optimam il-
lorum voluntatem profiterentur. Inter caeteros
autem, à quo omnia pietatis officia Sancta Syno-
dus expectanda esse semper existimauit, Excellen-
tissimus & Illustrissimus D. Albertus Bauariae
Dux extitit: qui veram, & Catholicam Religio-
nem à Clarissimis, & Nobilissimis maioribus suis
traditam, tanta fide & constantia conseruauit, vt
hiscemiseris temporibus in tota Germania firmis-
simum Sanctae Apostolicae Ecclesiae propugnacu-
lum iure optimo habendus sit. Cum igitur graues
rationes prohibuerint, quo minus ipse huc acce-
deret, suumq; egregium animum Sanctae Syno-
do

do coram declararet: quod quidem cum præstiturum esse, si per alias occupationes sibi licuisset, dubitare non potest, summa lætitia affecta est, cum virum optimis artibus præditum suæ voluntatis testem, ac veluti obsidem huc ablegauit. Sperat enim fore, vt eius auctoritas nunquam defuisse videatur ad ea peragenda, quæ Sanctam Dei Ecclesiam quacunque ratione iuuare poterunt. Quod igitur reliquum est, te Magnifice Orator, Sancta Synodus benignè accipit, mandatumque tuum, prout iuris est, libenter admittit: daturaq; est operam (quod quidem hactenus diligenter, & sedulo curauit) vt ea omnia piè & religiose constituantur, quibus Dei cultus magis amplificari, & fidelium salutem, ac tranquillitatem commodiùs consuli posse, afflante Spiritu sancto, qui optimorum consiliorum auctor est, iudicabit.

PETI-

PETITIONES ORATORIS
CAESAR. MAIESTATIS AD CON-
cilium Tridentinum.

*In primo, ut prius tractetur de morum reformatione,
deinde de dogmatibus.*

DE REFORMATIONE.

I.

Random in primis summum Pontificem
vt seipsum & Roma. Cur. reformari be-
nigne patiatur.

II.

Vt numerus Card. reducatur, si non ad duo-
denarium saltem ad duplicatum, cum duobus su-
pernumerarijs, nempe 26.

III.

Prouidendum, ne fiant amplius dispensatio-
nes scandalosæ.

IIII.

Reuocandas omnes exemptiones contra iu-
ra communia, passim concessas, monasteria nanq;
omnia, sub eius Episcopi potestate constituenda
sub cuius sunt diœcesi.

V.

Tollendam prorsus beneficiorum pluralitatem,
& statuendum quòd singula Collegia, singulas erigant Scholas, & quòd Ecclesiastica beneficia non dentur conductitijs presbyteris.

VI.

Episcopos omnino ad residentiam cogendos, nisi in extrema Ecclesiæ necessitate, vt officia sua per seipso non per alios vicarios obeant, & totius diocesis curam mandandam non vni, sed plurimis personis, vt Theologis, theologica, Canonistis, canonica negotia. Insuper visitationes diocesum sanctasq; Synodos quotannis habendas &c.

VII.

In Ecclesia omnia ministeria gratis præstanda: & quæ sunt ad eò tenuis redditus, vt ministeria Ecclesiastica absq; quotidianis emolumentis nequeant sustinere, incorporanda cum alijs non curatis beneficijs pinguioribus.

VIII.

Reuocandos veteres Canones contra Symoniacam prauitatem.

IX.

Fortassis expediret humanarum sanctionum multitudinem non nihil cōtrahere, superfluis re-

D

iectis,

reiectis, & prælatos suas constitutiones non æquare obligationi &c.

X.

Excommunicatione non est utendum extra causam peccati mortalis, & notoriæ irregularitatis.

XI.

Providendum, ut diligenter & deuotè in diuinis officijs preces fundantur, quæ aliquando ita præcipitanter à celebrantibus proferuntur, ut nec ipsi se intelligant, nec ab alijs intelligantur.

XII.

Breuiaria & Missalia purganda, refecandaque omnia, quæ non ex diuinis desumpta sunt literis, & tædiosam prolixitatem Psalmorum & orationum, habito delectu, contrahendam.

XIII.

Fortassis permittendum, ut alicubi liceat latinis canticis preces vernacula lingua fideliter versas, immiscere &c.

XIIII.

Cogitandū quæ ratione Clerus ad vitam priorem reducatur.

XV.

Quo

Quo pacto monasticus ordo ad primitiuam institutionem reintegretur, ne tantæ monasteriorum diuitiæ tam flagitiosè dissipentur. Et hæc de morum abusu m̄q; reformatione.

XVI.

Quod autem ad Dogmata attinet, Considerandum sacro Concilio, an non res ipsa efflagitet, aliqua iuris positiui relaxare, & circa communicationem sub vtraq; specie consuli desiderio exterarum nationum.

XVII.

De esu carnis & de ieiunijs aliquid de pristino vigore remittendum, super quo tamen prudenter considerandum.

XVIII.

Coniugium item Clericorum aliquibus nationibus concedendum.

XIX.

Et ita conciliatis populorum animis tollendas deinde multiplices Euangeliorum postillas, & nouum per peritos theologos delectum faciendum, & similiter nouam faciendam Agendam: quam si qui parrochorum noluerint recipere, tunc pœnas graues eis iniungendas.

XX.

Verùm quia hoc modo pafsim mali parrochi
citiùs poterint expelli, quàm substitui meliores,
ideo quædam ad hanc difficultatem amouendam,
neceffariò recenſentur.

XXI.

Vnum Catholicum præficiendum interim
pluribus Eccleſijs.

XXII.

Videndum diligenter, an aliqui ex ijs ſectarijs
poſſint ad fidem Catholicam reduci, & ideo eos
qui fanioris mentis videantur in proximam Ca-
atholicam Academiam mittendos, & rectè erudi-
endos.

XXIII.

Iniungendum Episcopis Academiam non ha-
bentibus, vt in vicem Academiae Collegium eri-
gant, pro Adoleſcētibus theologiae ſtudioſis alen-
dis & inſtituendis &c.

XXIII.

Limitatum auctorum Catalogum eden-
dum, qui legi debeant in Scholis, nec alios admit-
tendos.

XXV.

Plures Episcopatus in latioribus prouincijs
erigendos, & opulenta Cœnobìa, poſſe in hunc
uſum conuerti.

Quod

Quòd autem spectat ad bona Ecclesiastica in
vsus prophanos conuersa & distracta, vt ex dissi-
mularentur iniuriæ.

Vltimò Reuerendiss. patres Cócilio præside-
tes dare operá debere, ne quæstiões, quæ offendicu-
la parere possint & contentiones, vt sunt hæc: An
residentia sit de iure diuino nec ne, aut similes
proponantur: aut quando id vitari
non possit, non patiantur
saltem effundi in bi-
lem, nec efferri
in fabu-
lam aduersariorum &c.